הערנקה (פרשת הלה עמ"ו עמוד יד)

הערנקה תמניים זי בי לי ברא בי עבד תמת בהרף מצרים ונפן
בי אל בן אנבי מצלך בי.

פשוטו של מקרא קשה, מה ענין נפון ישראל מעבדות מצרים
לגאולת הערנקה, שהרי הנפון בעצמו בתורה של בן אנבי מצלך להענין.

הקדמה כי שאצינו שני ענינים שהיו ביציאת מצרים, יציאה
מעבדות לחירות והשעבוד לגאולה. ויש חילוק בין נפון לגאולה, דנפון
הוא הפעולה הלוא בין בחיצו בעומק הדבר (כענין נפון הים בשלח ומעיש
דלא הפסיון נפעה הלוא הקדושה). וגאולה אינה שייכת ברגע אלא
שייכת בהאלות הרגש (כענין גאולת שדה אחוזה אז בית בארי חומה).
ואף שעבוד ישנם כי ענינים, הבדל הלוא בין עבד בקנין, שניה
מה שהיה תחת אדונו והשעבוד הוא. וכי ענינים אלו היו בישראל,
הכי לדם הלוא שם עבד למצרים. ושניה שהמצרים הוא השעבוד
בדם. ולכה באו שני הענינים הללו, שהקיבוץ מעבדות (עד עבד)
לחירות, והשעבוד לגאולה (חידוש הבריאה) עכ"ל.

(מצרים ודתן ואבירם עבדים נפרדתן)

ובדרך נרים לשון הערנקה. וכל לשון עבדי בקובה נמרמיות הרי
שיהיה שהיה אל, ולא לשון הסמנה של בחירה, וכן במשל. נקו עם

הרי מדובר בדינים המשקפים בכל לתרבות. והוי הפעמים שנלמד העבדות, וכהו הדינים שאמרה תורה להתנהג לעבד בצורה, והוי הרגשה התורה בכן שהוא נתן לו תפיסה, דנבר לא שאינו עבד. ומובן המציאות הזו. ומובן הקשר של הנדיון מעבדות בהיבט נבדים לעבדות המשקפת הזו.

ולכאורה תצא דהמשקה לא בא בתוספת של אבר הנאולה.

ובס' משלמ (על עבדים הס') נסתפק בדין המשקה של אמהות שמכרה אדון לתורה אמה, ומוכרות לתורה בסימנו בקרות כמדובר בתס קדושין (דף ב') ומצ נעשית בלתה. ונסתפק המשלמ בדין המקרה, דאם אמרנ נעבד לגבי, הרי משו דהוי כמשכ שהוא לגבי. אך מצד הבלתה לעבד שהוא מקרה אחרת אחרת, אולי דנימא כיון דהמשקה הוי כמכר נאולה, אם מלבד הנשמה הנאולה היות קיימת הרי הוא לגבי.

וכ"ש שם המשלם (כפי מה שעדים) הרב בעלים של המעשה בפיהם
לבעלים של שדה מצוות, אבל לתלמיד ממנו כבדן תוב דשלמון, לו.
והיינו דפשיטא דהמעשה היו מצוה בתו דמצוה של הבאר ראבדס ופ"ר, אבל
אינו תוב ממון. והבין כי מדין מצוה בדבקה.
והיתה בקהה קלשון סי' יט, דמלבוש מתרמלגם, דהמעשה אינו ולגו
מצוה ולו תוב בתוב ממון, בבסוף נפ' מה' עבדים, כי הרמב"ם
עשק אמה הלבנית לא לבנות, ומוסר מה מצוה קודם שיבנו לידו
הרי הן של מצות ומין לאתיה בהם טלום שאין אדם מרגיש צער
שיש לו בתו לבנו לא ובלבון הפלגה משמע שהנו מה מצוה
בבנות בתו קודם ~~שיבנו לידו~~ שבבר נתחייב הבעלים בהמעשה
ומאר שבבר לבתה הבר אר ההמעשה מה כיון שלו בו לידו הבר
אינו מרגיש לבנו, ומן הבמ הבן נעבה מלבת בנו בדנים ס
שבם לידו הבר צבה הבר ממנה ומרגיש לבנו ובל בבו לידה
בבו לידו דמו, ולו מצוה המלבם למעוס, ולגו הבו שלם
ליד הבר לו בו עבדים, והמשלם תמה בנו אר לו בו לידה
(לידו הבר) נמי צבה הבר בקנס ס שבו המבה בדן כמבואר
הן נעבה, והמעשה הוינה קנס אלו ממון אבו לו מעבה בדן
בבר מבתה בו והבר מבה ממנה כמו מעשי אבו בלו מעבה
בדן. ראיה דהמעשה אינה תוב ממון, כי מצוה מוכח ס הבדן
אבל אין לה מבות ממון, ולכן ס מין שמוסמת הבר אר
ההמעשה, לא לומר לבבה הבר, דאין הבר מבה מבות ממון
ס בתו ולו מה שיק מצוה לתת לבתו ומה נכון מלה